

Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų
komitetui

2024 m. birželio 11 d., Nr. 24-061VK

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS GYNYBOS FONDO ĮSTATYMO IR SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ PAKEITIMO PROJEKTŲ

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), viena didžiausių verslo organizacijų Lietuvoje, teikia nuomonę dėl Lietuvos Respublikos Valstybės gynybos fondo įstatymo ir susijusių teisės aktų pakeitimo projektų (toliau – Siūlymai).

1. LVK pritaria Valstybės gynybos fondo koncepcijai

LVK palaiko Valstybės gynybos fondo idėją. Fondo suformavimas leis lanksčiau žiūrėti į krašto gynybos finansavimą, suprantant, kad toliau didinant krašto gynybos finansavimą iki siektinų 4% nuo BVP leis iš skirtingų finansavimo šaltinių nukreipti lėšas gynybos finansavimui, taip pat leis lanksčiau formuoti gynybos finansavimo šaltinius.

2. LVK pritaria pelno mokesčio didinimui 1 proc.p. ir primena, kad galima didinti ir pajamų iš individualios veiklos apmokestinimą

LVK visose diskusijose pritarė pelno mokesčio didinimui 1 proc.p., tad pritaria ir Finansų ministerijos analogiškam siūlymui. Tai užtikrins sąžiningą verslo prisidėjimą prie krašto gynybos finansavimo.

LVK taip pat primena, kad anksčiau teikusi savo pasiūlymą „1+1+1“, kurio esmė – 1 proc.p. didinti atitinkamai pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) tarifą, pelno mokesčio tarifą ir gyventojų pajamų mokesčio tarifą (toliau – GPM) pajamoms iš individualios veiklos.

LVK primena, kad Valstybinio gynybos fondą galima papildyti surinktomis lėšomis iš GPM tarifo pajamoms iš individualios veiklos padidinimo 1 proc.p. Atsižvelgiant į tai, kad individuali veikla yra verslo forma, logiška, kad jeigu keliamas pelno mokesčio tarifas įmonėms, savarankiškiems verslininkams taip pat galėtų būti didinamas GPM tarifas – abejais atvejais tai būtų tos pačios grąžos iš verslo apmokestinimo didinimas. Tai užtikrintų pilną verslo grąžos apmokestinimo didinimą.

3. Tačiau siūlymai didinti krašto gynybos finansavimą nėra grįsti visuotinio finansavimo principu

LVK visose diskusijose dėl finansavimo krašto gynybai didinimo 0,4–0,5 proc.p. nuo BVP laikėsi nuomonės, kad gynybos finansavimo didinimas turi būti grįstas visuotinio principu. LVK nuomone, krašto gynyba, kaip viešoji gėrybė, turi būti finansuojama visų naudos gavėjų. Dėl to prie gynybos finansavimo turi prisidėti visi – tiek gyventojai, tiek verslas.

LVK palaikė Vyriausybės alternatyvą didinti ir PVM tarifą 1 proc.p. Tokiu būdu verslas susimokėtų per pelno mokestį (o įgyvendinus LVK „1+1+1“ pasiūlymą susimokėtų ir individualūs verslininkai) ir tuo pačiu vartotojai (tarp kurių – ir verslas) susimokėtų per PVM. Taip krašto gynybos finansavimas būtų grindžiamas visuotiniu finansavimu.

Nepaisant to, kad kai kuriems pasiūlymams LVK pritaria (kaip ir pritarė jiems mokesčių reformos kontekste), LVK apgailestauja, kad buvo pasirinktas kelias, kuriuo gynyba būtų finansuojama didinant mokesčius konkrečioms sektoriams ir neišlaikant visuotinio principo.

4. Lengvųjų automobilių atskaita nėra teisingas siūlymas, atsižvelgiant į dabar esantį lengvųjų automobilių apmokestinimą

LVK, nepaisant to, kad palaikė priimtą Akcizų įstatymo pertvarką ir anksčiau išdiskutuotą (tačiau nepriimtą) automobilių taršos mokestį, kritiškai vertina pasiūlymą Pelno mokesčio įstatyme nustatyti, kad tik dalis automobilių įsigijimo sumos galėtų būti atskaitoma. Nors neketinama surinkti daug lėšų iš šio siūlymo, LVK laikosi nuomonės, kad pasiūlymo priėmimas nebūtų teisingas verslo turimų lengvųjų automobilių atžvilgiu.

Primintina, kad lengvasis automobilis jau yra išskirtinė prekė, kurią įsigyjanti įmonė negali atskaityti PVM. Valstybinė mokesčių inspekcija šiais metais taip pat sugriežtino pajamų natūra skaičiavimą ir paaikšino, kad kelionė į ar iš darbo tarnybiniu automobiliu vertintina kaip automobilio naudojimas asmeniniais tikslais, dėl ko nuo dar daugiau įmonių darbuotojų bus mokamos pajamos natūra. Atitinkamai, neturėtų būti taikomas trigubas apmokestinimas, kai ir pelno mokesčio tikslais nebūtų galima atskaityti automobilio įsigijimo kainos.

LVK pastebi, kad praeitų metų gegužę priimtomis Akcizų įstatymo pataisomis, kuriomis padidintas akcizo tarifas dyzelinui ir patvirtinta CO2 dedamoji, kurios įgyvendinimas spartinamas vienu iš Siūlymų, įmonės bus daug labiau skatinamos žalinti savo transporto priemonių parką, nei būtų skatinamos ribojant automobilio įsigijimo kainos atskaitą pelno mokesčio tikslais. Dar didesnę paskatą suteiktų Automobilio taršos mokestis, kuris nebuvo priimtas.

5. Dėl „gynybos obligacijų“

LVK nuomone „gynybos obligacijos“ iš esmės nesurinks papildomų lėšų gynybos reikmėms finansuoti dėl per mažo pelningumo pakilusių palūkanų normų kontekste. Tą parodo ir šių metų Vyriausybės taupymo lakštų platinimo rezultatai – 2024 m. gegužės mėn. su 3,1 proc. pelningumu išleistų lakštų buvo vos už 3,5 mln. Eur.

„Gynybos obligacijos“ taip pat nemotyvuos gyventojų savanoriškai paremti valstybės, nes finansų ministrė pristatydamą Siūlymus aiškiai komunikavo, kad visos lėšos krašto gynybai finansuoti bet kuriuo atveju bus surenkamos arba poreikiams bus pasiskolinama. Taigi, pirkdami „gynybos obligacijas“ piliečiai neprisidėtų prie krašto gynybos ir tik minimaliai sumažintų valstybei tenkančią finansinę našą. Tai tikrai nemotyvuos daugumos žmonių jų įsigyti.

6. Dėl pelno mokesčio apskaičiavimo gyvybės draudimo įmonėms ir asmens sveikatos priežiūros įstaigoms

LVK ypatingus pelno mokesčio apskaičiavimo režimus atskiriems sektoriams (konkrečiai gyvybės draudimo ir asmens sveikatos priežiūros) vertina kaip mechanizmus, kuriais atsižvelgiama į konkrečiam sektoriui aktualią apskaitos specifiką siekiant užtikrinti teisingą pelno mokesčio mokėjimą, iš to nesiekiant sukurti naudos ar lengvatinio režimo šiems sektoriams. Atitinkamai, LVK prašo prieš priimant sprendimus kartu su šių sektorių atstovais atskirai įvertinti, ar šie ypatingi pelno mokesčio apskaičiavimo režimai atskirais atvejais yra reikalingi. Mūsų žiniomis, išimtinis pelno mokesčio režimas gyvybės draudimo įmonėms gali būti reikalingas įmonių apskaitos atitikčiai tarptautinių finansinės atskaitomybės standartams užtikrinimui. Dėl to LVK kviečia dėl siūlomų pakeitimų konsultuotis su gyvybės draudimo įmonių ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų atstovais.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Prezidentas

Andrius Romanovskis